

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-11-16

Social- och omsorgskontoret

Äldreomsorgsnämnden

Hölö-Mörkö kommunalnämnd

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd

Järna kommunalnämnd

Enhörna kommunalnämnd

Svar på motion av Mats Siljebrand (L) – "Erbjud friskvårdspeng till alla över 80 år"

Dnr: ÄON 16/079, HM kdn 16/60, VM kdn 16/52, Jä kdn 16/85, En kdn 16/53

Sammanfattning av ärendet

Mats Siljebrand (L) har vid kommunfullmäktiges sammanträde den 29 september 2014 väckt motionen "Erbjud friskvårdspeng till alla över 80 år".

Motionen lyfter fram att de "årsrika" i Södertälje är en stor resurs som på olika sätt har bidragit till och fortfarande bidrar till det gemensamma bästa. Att stimulera aktiviteter för äldre skulle betala sig i form av ökat välmående. Friskvårdspengen som förslås uppgå till exempelvis 500 kronor om året, ska utgå till alla som är 80 år och äldre – utan biståndsbedömning eller annan hindrande administration.

Beslutsunderlag

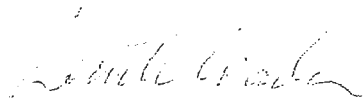
Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse med yttrande, 2016-11-16

Motionen "Erbjud friskvårdspeng till alla över 80 år", 2014-09-25

Ekonomiska konsekvenser

Friskvårdspeng till alla över 80 år bedöms utgöra sådant understöd till enskilda som kommunen inte kan betala ut utan särskilt lagstöd., d.v.s. strida mot det kommunalrättsliga förbudet mot understöd till enskild, jfr 2 kap 1 § kommunallagen (1991:900), KL och bilaga.

Kontorets förslag till äldreomsorgsnämnden och kommundelsnämnderna:
Att anta social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse 2016-11-16 med bifogat yttrande som sitt svar på motionen och överlämna det till kommunstyrelsen.

Lenita Granlund

Socialdirektör

Maria Knutsson

Jurist

Handläggare: Maria Knutsson
Jurist
Social- och omsorgskontorets stab
Telefon (direkt): 08-5230 7121
E-post: maria.a.knutsson@sodertalje.se

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Akten

YTTRANDE

2016-11-02

Social- och omsorgskontoret

Äldreomsorgsnämnden

Hölö-Mörkö kommunalnämnd

Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd

Järna kommunalnämnd

Enhörna kommunalnämnd

Yttrande över motionen - "Erbjud friskvårdspeng till alla över 80 år"

Dnr: ÄON 16/, HM kdn 16/60, VM kdn 16/52, Jä kdn 16/85, En kdn 16/53

I motionen föreslås att Södertälje kommun ska lämna friskvårdsbidrag, utan biståndsbedömning eller annan hindrande administration, till personer över 80 år, i syfte att motverka ohälsa hos den åldrande befolkningen. I yttrandet nedan undersöks hur förslaget förhåller sig till bestämmelser i kommunallagen.

Den kommunala kompetensen och förbud mot understöd åt enskild

Av 14 kap. 2 § regeringsformen framgår att kommunerna sköter lokala och regionala angelägenheter av allmänt intresse på den kommunala självstyrelsens grund. Närmare bestämmelser om detta finns i lag. På samma grund sköter kommunerna även de övriga angelägenheter som bestäms i lag.

Av 2 kap 1 § kommunallagen (1991:900), KL framgår att kommuner och landsting själva får ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller landstingets område eller deras medlemmar och som inte skall handhas enbart av staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan.

I det krav på allmänintresse som framgår av 2 kap 1 § KL ligger ett principiellt förbud mot att ge understöd åt enskilda, eftersom det i rent kommunalrättslig bemärkelse inte är ett allmänt intresse att sådant understöd lämnas. Kommunen behöver ha rättslig grund som skyldighet eller befogenhet att göra en sådan prestation, exempelvis betala skadestånd, eller på någon särskild kommunalrättslig grund ändå få prestera.¹ Av praxis framgår att exempelvis kommunal vårdnadsersättning eller generella socialbidrag till barnfamiljer inte är förenliga med de kommunala kompetensbestämmelserna, utan särskilt lagstöd (RÅ 1981 Ab 290 respektive RÅ 1985 2:79).

¹ Lindquist Ulf, Losman Sten, Lundin Olle, Madell Tom, *Kommunallagen, en handbok med kommentarer*, version 1 den 1 januari 2016, internetutgåvans kommentar till 2 kap 1 § KL.

Tillämpliga undantag?

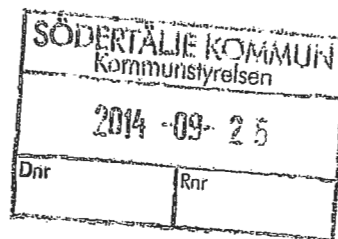
I speciallagstiftning finns flera undantag från förbudet att ge understöd åt enskilda. Viktiga exempel på sådan speciallag är socialtjänstlagen (2001:453), SoL, enligt vilken kommunen har ett flertal skyldigheter och lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, befogenhetslagen.

Det finns bestämmelser som ger befogenhet att ge behovsbedömt ekonomiskt bistånd till enskild i 4 kap SoL (se särskilt 4 kap 1-2) samt regler som särskilt avser kommunens skyldigheter i förhållande till äldre i 5 kap 4-6 §§ SoL. Det finns vidare ett undantag för att vissa servicetjänster till personer över 67 år kan lämnas utan föregående biståndsbedömning, i 2 kap 7 § befogenhetslagen.

Ingen av de här nämnda bestämmelserna bedöms ge utrymme att lämna icke behovsbedömd friskvårdspeng till kommuninvånare över 80 år, inte heller mot bakgrund av det i motionen angivna ändamålet, att motverka ohälsa hos den åldrande befolkningen (jfr ovan angående RÅ 1985 2:79). Det finns inte heller något annan känd grund för att kommunen skulle ha befogenhet att lämna prestation i form av friskvårdspeng till kommuninvånare över 80 år.

Bedömningen görs att den föreslagna friskvårdspengen skulle strida mot förbudet mot att ge understöd åt enskilda.

Handläggare: Maria Knutsson
Jurist
Social- och omsorgskontorets stab
Telefon (direkt): 08-523 071 21
E-post: maria.a.knutsson@sodertalje.se

MOTION

Till kommunfullmäktige

ERBJUD FRISKVÅRDSPENG TILL ALLA ÖVER 80 ÅR

De "årsrika" i Södertälje är en stor resurs som på olika sätt har bidragit och fortfarande bidrar till det gemensamma bästa. Vi vill ge den här växande gruppen en god livskvalitet utifrån sina förutsättningar. Att stimulera aktiviteter för äldre-äldre kommer garanterat att betala sig i form av bättre hälsa och välbefinnande.

Förebyggande hälsovård

Friskvårdspengen, till exempel på 500 kronor om året, ska utgå till alla som är 80 år och äldre (3 732 personer 2014-06-30) - utan biståndsbedömning eller annan hindrande administration. Ekonomiska begränsningar får inte hindra motion, fysisk träning eller allehanda kulturaktiviteter, som enligt samstämmig forskning är ren och skär förebyggande hälsovård.

Social investering

Den här frågan är mycket angelägen, eftersom vi på olika sätt behöver motverka ohälsa hos den åldrande befolkningen. Det målas ibland upp skräckscenarier om hur vi tvingas ta ut högre skatt när allt fler uppnår "mogen ålder". Men det behöver naturligtvis inte alls bli fallet, om vi i dag agerar rätt med framsynta sociala investeringar.

Folkpartiets förslag till beslut

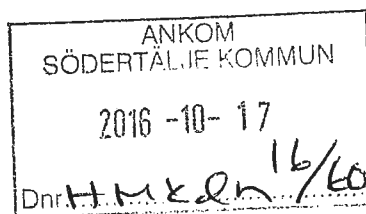
Kommunfullmäktige

uppdrar till kommunstyrelsen, äldreomsorgsnämnden och kommundelsnämnderna att utreda och pröva en friskvårdspeng riktad till alla södertäljebor som är 80 år och äldre.

Södertälje den 29 september 2014

Mats Siljebrand
Mats Siljebrand (FP)

REMISS

161017

KS

Diarienummer

14/272

Till

Hölö-Mörkö kdn

Från

Mats Siljebrand (L)

För yttrande senast

20 januari 2017

Innehåll

**Motion av Mats Siljebrand (L)
"Erbjud friskvårdspeng till alla över 80 år"**

Kommentar

Motion väckt vid kommunfullmäktige 29/9 -14, remitteras nu till äldreomsorgsnämnden, kommundelsnämnderna, hållbarhetsutskottet och KPR för svar senast 20 januari 2017.

På uppdrag av kommunstyrelsens ordförande